

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

Postboks 93

4781 Lillesand

Dato: 08.04.2021

Deres ref.: Tildeling av 2,6 og 3,6 GHz-båndene

Hørings svar fra Abelia – Tildeling av 2,6- og 3,6 GHz-båndene

Abelia er NHOs landsforening for kunnskaps- og teknologibedrifter, vi har ca. 2 500 medlemsbedrifter med omtrent 55 000 årsverk over hele landet. Abelia har medlemmer innenfor blant annet IKT, konsulenttjenester, undervisning, forskning, frivillig sektor, kreative virksomheter og interesseorganisasjoner

Abelia representerer en stor bredde av næringslivet i Norge. En fellesnevner er at digital kommunikasjon er sentralt for virksomhetene, og således også den digitale infrastrukturen.

Den pågående pandemien har med all tydelighet vist behovet for, og viktigheten av, en god digital infrastruktur. Tilgang til høyhastighets internett av god kvalitet har vært kritisk for å opprettholde økonomisk aktivitet, og for mange også for å opprettholde sosial kontakt, utdanning og fritidssysler.

Utbygging av infrastruktur for 5G vil være kritisk for at Norge holder følge med den digitale transformasjonen, og for å legge til rette for nye, bærekraftige og datadrevne løsninger i næringslivet. Spektrum er en begrenset ressurs som må forvaltes mest mulig samfunnsøkonomisk effektivt. Gode 5G-nett som er tilgjengelig for alle, blir en avgjørende del av den digitale grunnmuren som både næringslivet og samfunnet ellers er avhengig av fremover. Effektiv utnyttelse av spektrum i hele landet er avgjørende i så måte. Vi er derfor positive til frekvensauksjonen, som vil kunne sikre at utbyggings- og investeringstakten i den digitale infrastrukturen holdes høy.

Samtidig mener vi enkelte av kravene som settes i utkastet til rammer for 5G-tildeling, fremstår uklare, og kan være egnet til å skape forsinkelser i utbygging etter at auksjonen er gjennomført. Vi har derfor valgt å kommentere enkelte punkter særskilt.

Frivillig utbyggingsforpliktelse mot reduksjon i proveny

Abelia har tidligere stilt seg positive til insentivordningen for økt tilgang til raskt bredbånd i distriktene, men vi har samtidig påpekt at ordningen må virke i samspill med de ordinære tilskuddene til utbygging i områder som ikke er kommersielt lønnsomme. Rabattordningen er med andre ord et godt grep for å gi tilgang til raskt bredbånd i spredtbygde områder som er krevende å bygge ut. Bredbåndstilskuddet til kommunene vil likevel fortsatt være det viktigste virkemiddelet for å realisere lokale prosjekter som ikke markedet kan bære. Rabattordningen kan ikke erstatte en betydelig økning i bredbåndsmidlene fremover.

Utbyggingen av digital infrastruktur i Norge har i stor grad vært, og er fortsatt, finansiert av markedet. Dette fungerer godt. I årene 2014-2020 har utbyggere investert i størrelsesorden

50 milliarder kroner i fiber- og mobilnett. Samtidig har staten bidratt med om lag 1,4 milliarder kroner i bredbåndstilskudd, til områder som ikke er rent kommersielt utbyggbare. Den foreslåtte utbyggingsforpliktelsen skal, slik vi forstår ordningen, dekke områder som ikke er planlagt for hverken kommersiell utbygging eller utbygging ved hjelp av tilskuddsordningen.

Selv om det kan fremstå fornuftig å innrette ordningen på en slik måte at man unngår å gi rabatter for områder som allerede er finansiert opp for utbygging, risikerer man også med denne modellen å gå glipp av potensielle synergieffekter. Abelia savner derfor en helhetlig vurdering av hvordan utbyggingsforpliktelsen vil virke sammen med bredbåndsstøtteordningen og kommersiell utbygging.

Samtidig er det avgjørende at tiden det tar til utbygging kan begynne, holdes så kort som mulig. Man bør derfor så raskt som mulig, og før auksjonen, ha klart for seg hvordan de ulike utbyggingsløpene skal samvirke, og hvilke områder som defineres i ordningen som "distrikt".

Videre bør eventuelle lister over aktuelle områder fra Nkoms side offentliggjøres løpende, for å gi utbyggere mest mulig tid til å planlegge utbyggingsløp og unngå at utbygging risikerer å utsettes i påvente av fullstendige lister. Det vil gi raskere måloppnåelse, raskere oppstart og senke risikoen for at prosjekter settes på vent. Tillatt oppstart for utbygging bør også fremskyndes tilsvarende. Vi mener også Nkom i denne prosessen bør ta særlig hensyn til geografisk variasjon, og prosessen bør være transparent, for å sikre at enkeltområder ikke blir forfordelt, og for bedre å utnytte lokale ressurser i tillegg til potensielle konkurransevridende aspekter.

Tilrettelegging for industri- og næringslivsaktører

Abelia støtter og vil understreke viktigheten av tilrettelegging for tilpassede 5G-nett og tjenester. Her frekvensinnehavere og utbyggere spille en viktig rolle i tilretteleggingen med infrastruktur, og for å sikre effektiv spektrumsutnyttelse for samfunnet som helhet. Nøkkelen til å lykkes med 5G-basert innovasjon er partnerskap og samarbeid. Tilpassede 5G-nett og tjenester fordrer en gjensidig avhengighet mellom industriaktører og operatørselskaper. Vi er derfor positive til at Nkom har søkt å finne en god balanse mellom hensyn til utbyggere av digital infrastruktur og øvrig industri og næringsliv.

5G-teknologien gir muligheter for virtuell og logisk deling av nettverk (slicing) for ulike bruksområder avhengig av behov for hastighet, lav nettverksforsinkelse og lignende. Dette gir store muligheter for instrumentering, automatisering og bruk av ny teknologi i næringslivet. Samtidig er det noe uklart i den foreslåtte tilretteleggingsplikten for særlig tilpassede 5G-nett og tilhørende tjenester, hva plikten i praksis vil innebære. Det synes å være stort tolkningsrom for både ekom-leverandører og øvrig næringsliv.

Abelia vil understreke at klare og forutsigbare rammevilkår er en forutsetning for selskapers investeringsvilje og muligheter for langsiktig drift. Detaljeringen av pliktene vil derfor kunne ha store konsekvenser, og må etter vårt syn avklares før auksjonen gjennomføres til planlagt tid. Dette er viktig for å unngå forsinkelser. Både mobiloperatører som skal delta i

frekvensauksjonen, og brukere av 5G-nettene, vil ha nytte av ytterligere avklaringer på disse punktene før frekvensauksjonen gjennomføres.

Hva som legges i begreper som *spesialløsninger*, *rimelige vilkår* og *rimelige vederlag* virker i åpent for tolkning når man pålegger leverandører en plikt. Det er skissert at Nkom kan sette betingelser i situasjoner der vederlagsdiskusjoner mellom partene må løses, og Abelia stiller spørsmål ved om det kan være grunn til å utrede om en slik ordning kan ha sider som berører EØS-avtalens regler for konkurranse og statsstøtte.

Samtidig er det for oss uklart hvordan begrensningen på leie til eget bruk skal tolkes. Vi legger til grunn at tidligere vurderinger knyttet til resiprositet og begrensninger i tilgangsplikten opprettholdes, og at markedet som hovedregel vil finne gode løsninger uten at tilretteleggingsplikten blir avgjørende. Samtidig bør det understrekes at vi for å kunne realisere ambisjonene rundt økt datadeling i næringslivet og innovasjon på ny teknologi vil være avhengige av muligheter for samarbeid i industri og øvrig næringsliv. Hvorvidt tilretteleggingsplikten er avgrenset til enkeltforetak, og utelukker for eksempel konsortier, tilgang til underleverandører eller annet næringssamarbeid bør derfor også avklares.

Vi ser videre at tilretteleggingsplikten i utgangspunktet er tenkt begrenset til "private kommersielle næringslivsaktører" innen tydelig definerte næringer. Dette utelukker etter vår forståelse potensielt viktige aktører for utvikling av ny teknologi, som forskningsinstitutter, høyskoler og andre. Med tanke på utvikling av fremtidig kompetanse og kunnskap for norsk næringsliv vil det tilsvarende være viktig at disse har tilgang til teknologi og ressurser på samme måte som norsk næringsliv for øvrig. Disse sektorene bør følgelig også vurderes omfattet av en eventuell tilretteleggingsplikt.

Abelia vil avslutte med å takke for muligheten til å komme med innspill.

På vegne av Abelia,

Kjetil Thorvik Brun /s/
Leder teknologi og digitalisering

Mikal Kvamsdal
Næringspolitisk rådgiver, teknologi og digitalisering